

Richtlijnen voor waterscoutingactiviteiten

In aanvulling op het huishoudelijk reglement hoofdstuk 1 paragrafen 1.1 artikel 3 en 1.2 artikel 9 waarin bij de beschrijving van de verantwoordelijkheden en taken van de groepsvereniging en team van leidinggevend wordt verwezen naar landelijk opgestelde richtlijnen, beschrijft de NTR de richtlijnen voor waterspeleenheden en -groepen waarnaar het HHR van Scouting Nederland verwijst.

Dit document beschrijft de richtlijnen:

- Voor veilig varen door leden van Scouting Nederland.
- Voor veilig onderhoud aan varend materieel van waterscoutingspeleenheden en -groepen.

Het NTR heeft een 3-lagen structuur:

1. Een algemene beschrijving van de richtlijnen bedoeld voor bestuurders (en deels leiding).
2. Informatiebladen over specifieke onderwerpen vooral bedoeld voor leidinggevend (en deels oudere jeugdleden).
3. Praktische infographic materialen bedoeld voor iedereen die met een vaartuig en water op gaat of onderhoud verricht aan varend materiaal.

Nautische kwalificaties

Elke boot die in Scoutingverband vaart dient behoorlijk te zijn bemand¹ en staat onder leiding van een lid dat in het bezit is van de benodigde kwalificaties voor het type schip in combinatie met het vaarwater en minimale leeftijd.

Om een dergelijk nautische kwalificatie te verwerven moet het lid door middel van een vorderingsstaat of examen aantonen aan de eisen te voldoen. Bij examens voor het varen van een boot wordt behalve naar de praktische en theoretische kennis en vaardigheden, gekeken naar de capaciteiten voor het varen met een bemanning onder bepaalde omstandigheden behorend bij de kwalificatie.

Voor een motorschip bestaat een wettelijk kader voor de minimaal benodigde kwalificaties afhankelijk van de lengte van het schip in combinatie met het vaarwater.

- Klein Vaarbewijs I/II (15-25m)
- Groot Pleziervaarbewijs I/II (25-40m)
- EU kwalificatiecertificaat schipper²(>40m)

¹ Behoorlijk bemand: het scheepstype, scheepslengte en het vaargebied zijn niet alleen bepalend voor de omvang van de bemanning, maar ook voor het van de individuele bemanningsleden geëiste niveau van kennis en ervaring.

² Het EU kwalificatiecertificaat schipper vervangt het groot vaarbewijs en het Rijnpatent. Tot en met 17 januari 2032 mag met een geldig (beperkt) groot vaarbewijs A, B of Rijnpatent worden gevaren.

Afhankelijk van de (verplichte) aanwezigheid aan boord is vereist:

- Marifooncertificaat + registratie gebruik frequentieruimte (Marifoon + AIS³)
- Radarpatent⁴

Daarnaast zijn er nog een aantal aanvullende nautische kwalificaties vastgesteld door Landelijk team Scouting Academy:

1. De kwalificatie Klein Wachtschip 15-25 meter vereist een klein vaarbewijs als theoriecertificaat. Het praktijkexamen wordt afgenomen door examinatoren van team Wachtschepen van Scouting Nederland.
2. Voor wachtschepen (>15 meter) is als aanvulling de kwalificatie *Motordrijver Wachtschip* gewenst. Het examineren van de kwalificatie Motordrijver valt onder de verantwoordelijkheid van team Motordrijver van de Scouting Academy.
3. Wanneer er met meer dan 1 vlet gesleept wordt, is een kwalificatie slepen gewenst. Het examineren van de kwalificatie slepen valt onder de verantwoordelijkheden van team Slepen van de Scouting Academy en wordt uitgevoerd door NTC's.

De kwalificatie-eisen voor de kleinere schepen zijn per 1-1-2026 vastgesteld door de Watersport Academy van het Watersportverbond.

Veiligheid/Infobladen veilig varen

De NTR beschrijven in diverse informatiebladen richtlijnen die gerelateerd zijn aan de veiligheid van leden aan boord van Scoutingboten. Praktische infographic posters over specifieke onderwerpen zijn beschikbaar voor leiding van speltakken en jeugdleden.

De informatiebladen zijn waar van toepassing gebaseerd op het wettelijk kader dat is vastgesteld door de overheid.

Onderhoud en controles

Om te bewerkstelligen dat het varend materiaal aan (veiligheids)eisen voldoet, moet er regelmatig controle worden uitgevoerd⁵ en onderhoud wordt gepleegd. Voor wachtschepen betekent dit dat er ook periodiek moet worden gecontroleerd op specifieke veiligheidsaspecten.

Deze Scouting Nederland veiligheidskeuring vindt uiterlijk iedere 7 jaar plaats door keurmeesters van team Wachtschepen van Scouting Nederland (veiligheid voor leden).

Het veiligheidscertificaat wordt afgegeven door de directeur van Scouting Nederland. De wettelijke UBC-keuring⁶ (Unie Binnenschip Certificaat) wordt afgegeven door de overheid gemandateerde keuringsinstanties (klaarblijkelijk gevaar).

³ Indien Marifoon of AIS op het schip aanwezig

⁴ Indien Radar op het schip aanwezig

⁵ Juridisch ligt de verantwoordelijkheid bij de eigenaar van het schip

⁶ Sinds 2020 wordt alleen nog het UBC afgegeven. CvO en CBB worden nog erkend tot de datum waarop ze verlopen, maar worden daarna niet meer verlengd. Dan is een herkeuring nodig volgens de UBC-normen.

Veiligheid/Infobladen varend materieel

De NTR beschrijven in diverse informatiebladen richtlijnen die gerelateerd zijn aan de veiligheid van varend materieel. Praktische infographic posters over specifieke onderwerpen zijn beschikbaar voor leiding van speltakken en jeugdleden.

De informatiebladen zijn waar van toepassing gebaseerd op het wettelijk kader dat is vastgesteld door de overheid.

Teamprofiel / Ploegleiding en bootprofielen

Hoofdstuk 6 paragraaf 6.1 artikel 125 van het HHR van Scouting Nederland benoemt de teamprofielen.

Het **teamprofiel** van een (water)speltak beschrijft de minimum en gewenste kwalificaties voor die specifieke speltak. Voor watergroepen gelden aanvullende kwalificaties die specifiek voor het Scoutingspel op water bedoeld zijn.

Het **bootprofiel** voor een waterspeltak (dat gerelateerd is aan het **teamprofiel**) beschrijft de minimum en gewenste kwalificaties voor de speltak en soort boot om veilig het water op te gaan met jeugdleden.

Ploegleiding bij waterscouts (Bootsman en Kwartiermeester⁷) dienen leiderschapscapaciteiten te hebben om een bak te kunnen leiden tijdens het Scoutingspel. Voor alle Scoutinggroepen is een (A)PL-training beschikbaar (deze training is niet verplicht).

Verantwoordelijkheden aan boord

Ploegleiding-vaardigheden en bootprofiel-kwalificaties zijn verschillende elementen.

- Tijdens het varen geeft de houder van de kwalificatie leiding aan de boot: hoe er (veilig) wordt gevaren op het vaarwater.
- De ploegleiding: bootsman/kwartiermeester geeft leiding aan de bak m.b.t. het spelen van het Scoutingspel.
- Wanneer de ploegleiding (bootsman/kwartiermeester) de houder van de kwalificatie is, dan zijn beiden in 1 persoon verenigd (de wenselijke situatie).
- Het komt voor dat een ploegleider (bootsman/kwartiermeester) geen kwalificatie heeft voor het type boot en de omstandigheden waaronder wordt gevaren, maar een van de bemanningsleden wel. Tijdens het varen geeft de houder van de kwalificatie leiding aan de boot: hoe er (veilig) wordt gevaren op het vaarwater.

⁷ Daar waar in de teksten van het NTR de benaming kwartiermeester voorkomt, mag ook 'assistant-bootsman' worden gelezen.

Opleidingen

Scouting Nederland is sinds 2026 als vereniging aangesloten bij de Watersport Academy (WSA) van het Watersportverbond. De Watersport Academy heeft als doel een uniform diplomastelsel voor vaaropleidingen in te richten en in stand te houden.

Scouting Nederland maakt bij de Watersport Academy gebruik van de diplomalijnen Roeien, Zeilen (Kielboot), Sloep/Motorvlet, en Groot Motorschip (GMS categorie 1 t/m 3) en is nauw betrokken bij de ontwikkeling van deze diplomalijnen.

De admiraliteiten zijn als opleidingslocatie direct aangesloten bij de WSA.

Diploma's die in het verleden zijn behaald bij de Commissie Watersport Opleidingen blijven geregistreerd in Scouting Online en behouden hun waarde. Deze diploma's worden *niet* omgezet naar WSA-diploma's.

Meer lezen over de Watersport Academy van het Watersportverbond? Kijk dan op de website van het [Watersportverbond](#).

Richtlijnen om binnen Scouting te varen

Om in Scoutingverband te varen gelden richtlijnen. Scoutingverband wil zeggen dat er gevaren wordt door en met leden van de vereniging Scouting Nederland

- Een schip mag varen wanneer dit behoorlijk is bemand en onder leiding staat van een lid van Scouting Nederland dat in het bezit is van de kwalificatie uit het bootprofiel.
- Wanneer voor het varen met een bepaald schip het vaarbewijs verplicht is, dient degene die de kwalificatie uit het bootprofiel bezit, ook in het bezit te zijn van een vaarbewijs.
- Op wachtschepen is de richtlijn dat de bemanning tijdens de vaart aan dek een reddingvest draagt. Er dient voor iedere opvarende altijd een reddingvest aan boord aanwezig te zijn.

Verantwoordelijkheden van de organisatie

De kwalificaties uit het bootprofiel en de eisen voor boot- en scheepskeuringen zijn opgesteld en worden uitgevoerd om de veiligheid tijdens het varen te waarborgen. De eisen voor de het boot en teamprofiel zijn door Landelijk team Scouting Academy en RNTC's vastgesteld.

Overeenkomstig het huishoudelijk reglement is de gang van zaken als volgt:

- *Het bewaken van het basisniveau van de teams is een verantwoordelijkheid van het bestuur van het betreffende niveau*
 - *Het onder verantwoordelijkheid van het groepsbestuur functionerende team van leidinggevers draagt in het bijzonder zorg voor: dat speleenheden beschikken over teams van leidinggevers, die voldoen aan de landelijk opgestelde kwaliteits- en kwalificatienormen (Artikel 9c)*
- *De groepsraad is het overlegorgaan voor alle groepszaken en draagt de verantwoordelijkheid voor de goede gang van zaken in de groep. Zij bepaalt het beleid van de groep binnen het door de vereniging terzake vastgestelde en controleert de uitvoering van dat beleid.*

- *De groepsraad heeft binnen de groep de eindverantwoordelijkheid voor het naleven van de kwalificaties voor team- en bootprofielen.*
- *Het stafteam van de speltak draagt onder verantwoordelijkheid van het groepsbestuur zorg voor het uitvoeren van de activiteiten in de speltak volgens de landelijk opgestelde richtlijnen.*

Regionale en landelijke activiteiten bepalen zelfstandig de deelnemersvoorwaarden voor de eigen activiteit. Deze zijn niet geborgd in het HHR van Scouting Nederland.

Toezicht en waarborg

In de eerste plaats is het groepsbestuur, gepersonifieerd in de groepsvoorzitter of de groepsbegeleider, ervoor verantwoordelijk dat er naar bovenstaande richtlijnen wordt gehandeld.

De regionale admiraliteit, met haar regionale Nautisch Technische Commissie, draagt zorg voor de toekenning van de kwalificaties en controles. Een landelijk team onder Kennisnetwerk draagt verantwoordelijkheid voor de Scoutingcontroles van wachtschepen.

Daarnaast heeft de Nautisch Technische Commissie een signalerende en adviserende taak naar de besturen van de regionale admiraliteit en de groepen. Het spreekt vanzelf dat de Nautisch Technische Richtlijnen voor alle waterscouts van Scouting Nederland een belangrijke almanak en baken vormen.

Het vaststellen van de NTR vindt plaats conform de beschrijving 'Beslissingsbevoegdheid' zoals opgenomen in het verslag '[Overlegstructuur water](#)' van de Landelijke Raad van 9 juni 2018.

Voor alle richtlijnen uit de NTR is het essentieel dat de leiding en besturen er de noodzaak van inzien en hiernaar handelen. Het is de rol van de (Regionale) Nautische en Technische Commissie om stimulerend, adviserend en ondersteunend samen te werken met de groepen van de eigen admiraliteit.

Meer informatie: Huishoudelijk reglement Scouting Nederland
www.scouting.nl

Disclaimer

Ondanks dat Scouting Nederland probeert de infobladen zo up-to-date mogelijk te houden, kan het voorkomen dat er inmiddels nieuwe regelgeving is afgekondigd. De tekst van de geldende wet- en regelgeving is bepalend. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.